

Árangur, áskoranir og helstu afköst 2019

Helstu atriði í ársskýrslu framkvæmdastjóra

Í þessu yfirliti er að finna valin verkefni frá árinu 2019 en alls ekki tæmandi lista yfir starfsemi Sóttvarnarstofnunar Evrópu (ECDC) á því ári. Nákvæmt yfirlit yfir Sóttvarnarstofnun Evrópu, skipulag og verkefnaáætlun, má finna í fullri útgáfu ársskýrslunnar.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2019>

Tilvísun í heimild:

Sóttvarnarstofnun Evrópu. Árangur, áskoranir og helstu afköst – 2019: Helstu atriði í ársskýrslu framkvæmdastjóra. Stokkhólmur: ECDC, 2020.

ISBN 978-92-9498-525-5 (PDF)

ISSN 2529-6205 (PDF)

doi 10.2900/7748 (PDF)

Skrárnúmer TQ-AX-20-001-IS-N (PDF)

© Sóttvarnarstofnun Evrópu (ECDC), 2020

Allar myndir © ECDC, fyrir utan almennan hugverkarétt utan viðskiptahagsmuna, (Creative Commons, (cc)) (CC BY-NC 4.0) leyfi í gegnum eftirfarandi Flickr.com notendur: NIAID (bls. 6); Pandiyan V (bls. 8, efst); Luke Dennison (bls. 8, neðst); Landbúnaðarráðuneytið í Oregon (bls. 10, efst); Alexandra E. Rust (bls. 10, neðst); Anders Pearson (bls. 16, efst); Nicolas Nova (bls. 24/25).

Afritun er leyfð ef heimildar er getið.

Ljósmyndir sem notaðar eru í þessu riti undir höfundarrétti má ekki nota í öðrum tilgangi en á við fyrir þetta rit án fyrirfram gefins leyfis höfundarréttarhafa.

Árangur, áskoranir og helstu afköst árið 2019

Helstu atriði í ársskýrslu framkvæmdastjóra

Efnisyfirlit

Formáli	3
Inngangur	3
ECDC – Sóttvarnarstofnun Evrópu	5
Evrópsk nálgun varðandi sjúkdómaeftirlit	5
Sjúkdómsáætlanir Sóttvarnarstofnunar Evrópu: gögn um viðbúnað, forvarnir og viðbrögð 5	
Hættan á sýklalyfjaónæmi	7
Ofarlega á baugi árið 2019: Ebóla, Zika og Lyme	9
Faraldrar sem byrja vegna matvæla krefjast evrópskra viðbragða	11
Stöðugt að aukast síðan 2010: sárasótt	13
Láttu bólusetja þig!	15
Berklar, hversu algengir eru þeir og hvernig er hægt að verjast þeim	17
Bóluefni virka	19
Fleiri gögn, hraðar og fyrir fleiri sjúkdóma	21
Eftirlit með sjúkdómum	21
Upplýsingar um faraldur	21
Viðbúnaður	23
Viðbrögð	23
Vísindaleg ráðgjöf	23
Örverufræði	25
ECDC (Sóttvarnarstofnun Evrópu) og lýðheilsusamfélag Evrópu	27
Lýðheilsupjálfun	27
Miðlun á upplýsingum um lýðheilsu	28
Sóttvarnarstofnun Evrópu í tölum	29

Formáli stjórnarformanns

Eitt af stærri afrekum stjórnarinnar árið 2019 var frágangur þriðja óháða ytra mat miðstöðvarinnar. Matið sýndi framfarir síðustu fimm ára: Í lokaskýrslunni segir Sóttvarnarstofnun Evrópu, „studdi ESB og forgangssvæði landsstefnunnar með góðum árangri og sýndi fram á getu til að laga sig að stefnuþróun með staðfestingu á mikilvægi starfsemi hennar“.

Stjórnin ræddi einnig langtímaþæfnu Sóttvarnarstofnunar Evrópu, 2021–2023, sem verður samþykkt síðar á þessu ári.

Árið 2019 hélt Sóttvarnarstofnun Evrópu áfram að veita vísindalegan og rekstrarlegan stuðning við aðildarríkin og framkvæmdastjórn Evrópusambandsins með því að:

- skila 24 hraðunnum áhættumötum og með því að uppfæra eftirlitsferla og kerfi þess.
- veita framkvæmdastjórn Evrópusambandsins tæknilegan stuðning við framkvæmd ákvörðunar nr. 1082/2013/ESB um alvarlegar heilsuógnir yfir landamæri; í þessu samhengi voru „snemm viðvörunar- og viðbragðskerfi“ Sóttvarnarstofnunar Evrópu einnig uppfærð.
- senda viðbragðsteymi til Mósambík til að hjálpa til við að stjórna útbreiðslu kólerufaraldursins; annað lið fór til Lýðveldisins Kóngó til að bregðast við ebólufaraldrinum.

Á sama tíma og heimurinn stendur frammi fyrir óviðjafnanlegum heimsfaraldri, gegna framkvæmdastjórn Evrópusambandsins og Sóttvarnarstofnun Evrópu lykilhlutverki í að veita ákvörðunaraðilum áreiðanleg gögn og raunhæfa mótvægisvalkosti fyrir viðbrögð Evrópu við COVID-19.

Síðustu 15 ár hefur Sóttvarnarstofnun Evrópu sýnt fram á vaxandi getu til að koma á samræmdum og sönnuðum stöðlum og aðferðum sem nota á um alla Evrópu. Áframhaldandi vidleitni miðstöðvarinnar í faraldsfræði, sjúkdómaeftirliti, smitsjúkdómavörnum og kynningu á bólusetningu hefur stuðlað verulega að lýðheilsu Evrópu. Á sama tíma og heimurinn stendur frammi fyrir óviðjafnanlegum heimsfaraldri, gegnir Sóttvarnarstofnun Evrópu lykilhlutverki við að veita ákvörðunaraðilum áreiðanleg gögn, yfirgrípsmikilvægt áhættumat, mildari valkosti og hagnýtari leiðbeiningar þannig að Evrópa nái sem bestri svörun við COVID-19.

Dr Anni-Riitta Virolainen-Julkunen
Stjórnarformaður Sóttvarnarstofnunar Evrópu (ECDC)
26. febrúar 2020

Inngangur framkvæmdastjóra

Árið 2019 var ár margra breytinga, sem margar munu móta starf okkar næstu árin:

- Ný langtímaþæfna (2021–2027) var rædd af stjórninni
- Þriðja ytra matið á miðstöðinni fyrir tímabilið 2013 til 2017 var í heild mjög jákvætt fyrir störf Sóttvarnarstofnunar Evrópu og aukði gildi þeirra fyrir aðildarríkin.
- Sem hluti af *næstu kynslóðar átaksverkefni Sóttvarnarstofnunar Evrópu* var nýju skipulagi miðstöðvarinnar komið á í janúar 2020; það mun tryggja skilvirkt innra samstarf.
- Vinna hófst við tvö ný forrit: *rafræn heilsa og stafræn tækni og framsýni*. Fyrstu gagnasöfnin um rafræna heilsu hefur þegar verið safnað.

Sóttvarnarstofnun Evrópu hélt áfram að styðja aðildarríkin og Evrópustofnanirnar á sviði smitsjúkdóma: við svöruðum 34 beiðnum frá framkvæmdastjórninni og Evrópuþinginu og birtum yfir 200 vísindagögn á vefsíðu Sóttvarnarstofnunar Evrópu.

Helstu verkefni árið 2019 tóku til endurgerðar eftirlitskerfa hjá Sóttvarnarstofnun Evrópu, útvistun upplýsingatækni miðstöðvarinnar, endurhönnun á snemm viðvörunar- og viðbragðskerfinu og bættu aðgangi að allri erfðamengisröðun allra aðildarríkja.

Frá september 2018 til febrúar 2020 gegndi Sóttvarnarstofnun Evrópu formennsku í tengslaneti stofnanna ESB sem gaf frábært tækifæri til að öðlast meiri sýnileika, taka þátt í stefnumótandi samskiptum við aðrar stofnanir og hjálpa til við að samræma ferla okkar með áþreifanlegum ávinningi fyrir daglegt starf okkar.

Ég vil þakka öllu starfsfólki Sóttvarnarstofnunar Evrópu fyrir að frábærlega vel unnið starf. Ég er líka þakklátur mörgum samstarfsaðilum okkar í aðildarríkjunum og framkvæmdastjórn Evrópusambandsins sem styðja starf okkar án afláts.

Dr Andrea Ammon
Framkvæmdastjóri Sóttvarnarstofnunar Evrópu
26. febrúar 2020

Efst: ECDC byggingin í Solna, Svíþjóð

Neðst: Vytenis Andriukaitis, framkvæmdastjóri heilbrigðis og matvæla, og framkvæmdastjóri ECDC, Andrea Ammon, ávarpa starfsfólk ECDC 15. mars 2019

Sóttvarnarstofnun Evrópu – Stofnun Evrópu fyrir lýðheilsu

Sóttvarnarstofnun Evrópu var stofnuð árið 2005 og hefur aðsetur í Stokkhólmi í Svíþjóð og er hluti af neti stofnana ESB sem sinna tæknilegum og vísindalegum verkefnum, sem hjálpa stofnunum ESB að taka ákvarðanir og hringa stefnum í framkvæmd. Stofnanir ESB eru sjálfstæðar stofnanir og þær er að finna í nánast öllum aðildarríkjum ESB.

Umboð tilskipunar Sóttvarnarstofnunar Evrópu nær yfir sjúkdómaeftirlits með næstum 60 smitsjúkdómum, allt frá alnæmi/HIV til sjaldgæfra zoonotic sjúkdóma, þ.e. sjúkdómar sem berast milli manna og dýra. Við stuðlum einnig að bólusetningu, greinum heilsufarslega hegðun, tryggjum gæði á rannsóknarstofum víðs vegar um Evrópu, opinbera faraldursfræðinga alls staðar að frá Evrópu, og upplýsum lesendur okkar um allar hliðar á smitsjúkdómum.

Við lok ársins 2019 voru 268 sinntu lögráðnir starfsmenn hjá Sóttvarnarstofnun Evrópu sjúkdómaeftirliti, greiningu á faröldrum, vísindaráðgjöf, upplýsingatækni, samskiptum og stjórnum.

Evrópsk nálgun við sjúkdómaeftirlit

Sóttvarnarstofnun Evrópu starfrækir og viðheldur þremur stórum kerfum til að vakta smitsjúkdóma víðs vegar í Evrópu. Hvert kerfi miðar að einu sviði

sjúkdómaeftirlits: EWRS (snemm viðvörunar- og viðbragðskerfi), EPIS (upplýsingar um faraldra) og TESSy (sjúkdómaeftirlit og tölfraðilegar upplýsingar).

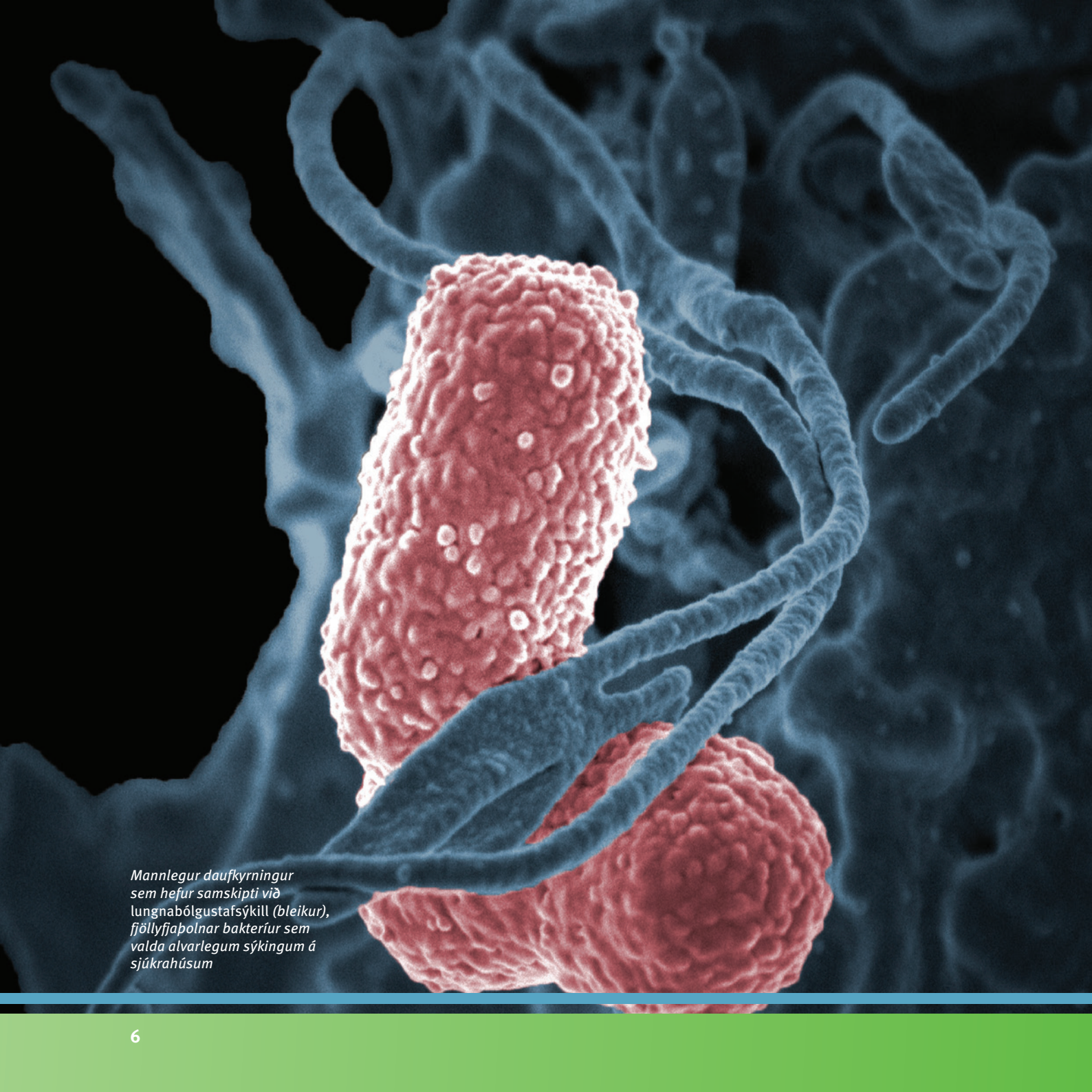
- Fyrstu snemm viðvörunar- og viðbragðskerfi (EWRS), sem var endurhannað að fullu árið 2018–2019, er trúnaðarkerfi sem gerir aðildarríkjum og framkvæmdastjórn ESB kleift að deila upplýsingum um heilsufarsatburði með hugsanleg áhrif á ESB og samræma viðbragðsaðgerðir til að vernda lýðheilsu.
- Upplýsingakerfið um sjúkdómsfaraldur (EPIS), er öruggt samskiptakerfi á vefnum sem gefur vísindamönnum og sérfræðingum á sviði lýðheilsu færi á að skiptast á faraldsfræðilegum upplýsingum.
- Evrópska eftirlitskerfið (TESSy) er umfangsmikið gagnagrunnskerfi fyrir sjúkdómsgögnum. ESB/EES löndin leggja reglulega fram landlæg gögn um smitsjúkdóma í TESSy (Evrópska eftirlitskerfið). Út frá þeim gögnum geta gestir sem heimsækja eftirlitsatlas Sóttvarnarstofnunar Evrópu um smitsjúkdóma á netinu, búið til gagnvirk kort og uppfærðar eftirlitsskýrslur.

Að auki styður Sóttvarnarstofnun Evrópu starf framkvæmdastjórnar ESB og aðildarríkjanna í heilbrigðisöryggisnefnd ESB sem starfar sem ráðgefandi hópur um heilbrigðisöryggi á evrópskum vettvangi.

Efst til vinstri: Stofnanir ESB gegna mikilvægu hlutverki við að tryggja öryggi og velferð borgaranna. Sóttvarnarstofnun Evrópu stýrði neti stofnana ESB árið 2019

Efst til hægri: Starfshópur hjá Sóttvarnarstofnun Evrópu kemur saman í einum af nýjum ráðstefnusölunum

Neðst: Teymið sem sér um upplýsingar um farsóttir stýrir daglega hringborðsfundinum

A scanning electron micrograph (SEM) of a human bronchus. The bronchus is shown in a light blue color, with its characteristic branching and internal folds. Two large, red, textured bacterial colonies are attached to the inner surface of the bronchus. The colonies have a rough, bumpy appearance, characteristic of certain bacterial species. The background is dark, highlighting the structure of the bronchus and the bacteria.

*Mannlegur daufkyrningur
sem hefur samskipti við
lungnabólgustafsýkill (bleikur),
fjöllumjafnolnar bakteríur sem
valda alvarlegum sýkingum á
sjúkrahúsum*

Sjúkdómsáætlanir

Sóttvarnarstofnunar Evrópu: gögn um viðbúnað, forvarnir og viðbrögð

Með gögn um hátt í 60 sjúkdóma og heilsufarsleg efni frá öllum aðildarríkjum ESB geta vísindamenn Sóttvarnarstofnunar Evrópu dregið upp ítarlega mynd af núverandi (og sögulegu) faraldsfræðilegu ástandi

í Evrópu. Stofnunin fylgist með þróun sjúkdóma og leggur til aðgerðir til að koma í veg fyrir sjúkdóma og farladra. Vinna Sóttvarnarstofnunar Evrópu við sjúkdóma er flokkuð niður í 'Sjúkdómaáætlanir'.

Hættan á sýklalyfjaónæmi

Sýklalyfjaónæmi og sýkingar sem tengjast heilbrigðisþjónustu (ARHAI áætlunin). Árið 2019 framleiddi Sóttvarnarstofnun Evrópu nokkur skjót áhættumöt sem fjölluðu um iðrabakteríu faraldra sem eru ónæmir fyrir karbapenemum - síðasta skjalfesta örverueyðandi (eða allavega mögulega) heilsuógnin sem ferðast yfir landamæri. Í nokkrum þessara faraldra var whole-genome sequencing (WGS), (greining sem gerð er á rannsóknarstofu sem ákvarðar röð basa í erfðamengi lífveru í einu ferli), greining sem framkvæmd var, á veirustofnana afgerandi við að koma á erfðatengingu milli tilfella.

Árið 2019 hóf Sóttvarnarstofnun Evrópu evrópska sýklalyfjaónæmisefirlitsnetið (European Antimicrobial Resistance Genes Surveillance Network) eða EURGen-Net, tengslanet fyrir WGS-byggt eftirlit með fjölnæmum bakteríum sem skipta máli fyrir lýðheilsu. Tengslanetið samanstendur af innlendum viðmiðunarrannsóknarstofum (eða ígildum þeirra) í 37 Evrópulöndum (öll aðildarríki ESB, Ísland, Noregur, svo og Bosnía og Hersegóvína, Kosóvó*, Svartfjallaland,

Norður-Makedóníu, Serbíu, Tyrklandi og Bretlandi). Markmiðin eru að ákvarða landfræðilega dreifingu og íbúafjölda fjölnæmra bakteríuklóna og smitandi ónæmisþætti til að upplýsa um áhættumat, forvarnar- og eftirlitsstefnu og styðja lönd við að efla tæknilega getu þeirra til að framkvæma WGS-byggt eftirlit með fjölyfjaónæmum bakteríum með möguleika á faraldri.

Sóttvarnarstofnun Evrópu studdi AMR ráðstefnu í Búkarest 1. mars 2019 í forsetatíð Rúmena í ESB. Sóttvarnarstofnun Evrópu hélt æfingu til að kanna samræmd viðbrögð aðildarríkjanna og ESB í heilbrigðisþjónustu við tilkomu nýs stofn sem væri erfið í meðhöndlun ásamt því að vera lyfjaónæm baktería. Sóttvarnarstofnun Evrópu birti einnig, ásamt Efnahags- og framfarastofnuninni (OECD), samantekt um „Sýklalyfjaónæmi - tekist á við byrðarnar í Evrópusambandinu“. Þann 18. nóvember, í tengslum við alþjóðavikuvika WHO um sýklalyf (18. – 24. Nóvember 2019), skipulagði Sóttvarnarstofnun Evrópu 12. evrópska meðvitundardaginn um sýklalyf og lagði enn og aftur áherslu á mikilvægi skynsamlegrar sýklalyfjanotkunar.

** Þessi tilnefning er með fyrirvara um afstöðu til stöðu og er í samræmi við UNSCR 1244 og álit ICJ um sjálfstæðisfirlýsingu Kosóvó.*

Ofarlega á baugi árið 2019: Ebóla, Zika og Lyme

Nýframkomnir sjúkdómar og smitferjusjúkdómar (EVD áætlun). Sóttvarnarstofnun Evrópu fylgdist náið með tíunda faraldri ebóluveirusjúkdóms í Lýðveldinu Kongó (DRC). Faraldurinn árið 2018 var stærsti ebólufaraldur í sögu landsins og sá næststærsti sem skráð hefur verið um allan heim. Þegar faraldurinn stigmagnaðist verulega gaf Sóttvarnarstofnun Evrópu – á nokkra vikna tímabili – út fimm uppfærslur á hraðunnu áhættumati sínu. Frá og með október sendi Sóttvarnarstofnun Evrópu nokkra sérfræðinga til starfa í DRC til að styðja við aðgerðir evrópska stjórnarsvið mannúðaraðstoðar og almannavarna hjá framkvæmdastjórninni, (Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations).

Sóttvarnarstofnun Evrópu fylgdist með fyrstu staðmynduðu smitun Zika-veirunnar sem greindist í Evrópu, sem átti sér stað í Frakklandi í ágúst 2019, og gerði hraðunnið áhættumat. Sem betur fer sýndu rannsóknir franskra yfirvalda að vírusinn hafði ekki breiðst út frekar. Sóttvarnarstofnun Evrópu framleiddi einnig hraðunnið áhættumat vegna sigdalssóttar (Rift Valley fever) sem braust út í Mayotte (franskt yfirráðsvæði) og staðmyndað tilfelli af beinbrunasótt á Spáni og í Frakklandi.

Stofnunin greindi eftirlitsgögnin frá 2018 vegna Lyme taugabólgu. Utanaðkomandi sérfræðinefnd mat kröfurnar til að hrinda í framkvæmd ályktun Evrópuþingsins frá 2018 um Lyme-sjúkdóminn, og lagði fram tillögu um hvernig hægt væri að

styðja við eftirlit og tilkynninga vegna Lyme-sjúkdóms í aðildarríkjunum. Í tengdu verkefni Sóttvarnarstofnunar Evrópu um eftirlit og tilkynningar vegna Lyme-sjúkdóms í aðildarríkjunum notar stofnunin kannanir og einstaklingsráðgjöf hjá aðildarríkjunum sem framkvæmd eru af utanaðkomandi ráðgjöfum. Ráðgjafarnir munu greina til hvaða ráðstafana verður að grípa til að hrinda ályktun Evrópuþingsins í framkvæmd og útvega uppfærð vísindaleg gögn til framkvæmdastjórnar ESB, Evrópuþingsins og aðildarríkjanna. Árangursskýrslur fyrir þetta verkefni eru væntanlegar í lok árs 2020.

Sóttvarnarstofnun Evrópu birtir reglulega evrópsk vektor dreifingarkort fyrir moskítóflugur, blóðmaura og sandflugur á vefsíðu sinni. Stofnunin hélt einnig áfram að fylgjast með útbreiðslu Vestur-Nílar veirunnar og fínþúsasði líkanatæki til að hjálpa löndum að spá fyrir um athafnasami Vestur-Nílar veirunnar og bera saman mismunandi vektorstýringaraðferðir.

Sóttvarnarstofnun Evrópu framkvæmdi ytra gæðamat á orthopoxveirum í gegnum EVD-LabNet, net rannsóknarstofa, til að meta getu rannsóknarstofa til að greina og bera kennsl á vírusana rétt.

Í október hélt stofnunin árlegan tengslanetsfund vegna nýframkomina sjúkdóma og smitferjusjúkdóma með þungamiðju ríkja.

Efst til vinstri: Sóttvarnarstofnun Evrópu fylgdist með evrópskum moskítóstofnum

Neðst: Flugvél styrkt af DG ECHO, stjórnarsviði mannúðaraðstoðar og almannavarna hjá framkvæmdastjórninni

*Efst: Aðstaða til vinnslu matvæla
Neðst: Að leysa gátuna um bakteríudrepani alifuglaafurðir. Litlu svörtu blettirnir eru bakteríuþyrpingar vegna salmonellu*

Faraldrar sem byrja vegna matvæla krefjast viðbragða frá Evrópu

Matvæla- og vatnsbornir sjúkdómar og sjúkdómar sem berast milli manna og dýra (FWD áætlun).

Árið 2019 gáfu Sóttvarnarstofnun Evrópu og Matvælaöryggisstofnun Evrópu út tvær megin skýrslur saman: *Ein heilsa skýrsla ESB 2018 um sjúkdóma sem berast á milli dýra og manna og ársskýrsluna um sýklalyfjaónæmi í sjúkdómum sem berast á milli dýra og manna og bakteríuvísar frá mönnum, dýrum og matvælum*. Greining á þeim gögnum sem safnað var sýndi stöðugan fjölda staðfesta tilfella af kampýlóbakteríusýkingu og salmonellusýkingu innan ESB á milli árunna 2014 og 2018.

Sígatoxín eiturstofna- framleiðandi *e-kólígerla* (STEC) sýkingar hjá mönnum voru þriðja algengasta dýra- og mannasjúkdómurinn innan ESB; STEC tilfellum fjölgaði einnig frá 2014 til 2018. Samkvæmt skýrslunni um sýklalyfjaónæmi, (gögn frá 2017), sýna *kampýlóbakteríusýkingar* svo mikið ónæmi fyrir flúórókínólónum, (eins og cíprófloxacíni), í sumum löndum að þessi örverueyðandi lyf eru ekki lengur árangursrík við meðferð á alvarlegri kampýlóbakttersýkingu.

Aðkallandi fyrirspurnir (UI) eru beiðnir sem þátttökulönd eða Sóttvarnarstofnun Evrópu til að meta fjölríkjavídd atburða sem eiga sér stað á landsvísu. Þeim er hleypt af stökkunum og samhæft í gegnum EPIS-FWD vettvanginn. Árið 2019

voru 88 aðkallandi fyrirspurnir, (UI), hafnar af 23 þátttökulöndum, þar sem ein UI var sett í gang af Sóttvarnarstofnun Evrópu. Aðkallandi fyrirspurnir voru tengdar salmonellusýkingum (39 fyrirspurnir), hvanneyrarveiki (20), verósýtótoxín eiturstofna- framleiðandi *e-kólígerla* (VTEC) (11) sýkingum og lifrabólgu A (8). Að meðaltali myndi ein aðkallandi fyrirspurn fá svör frá ellefu löndum; 31 ríki svöruðu að minnsta kosti einni aðkallandi fyrirspurn.

Samstarf við Matvælaöryggisstofnun Evrópu var eftt með því að koma á vikulegum fjarfundum til að fylgjast með þróun matvælatengdra atburða í fleiri löndum og skipuleggja gerð lýðheilsu-áhættumats. Sóttvarnarstofnun Evrópu og Matvælaöryggisstofnun Evrópu gefa út sameiginlegt hraðunnið áhættumat. Árið 2019 birti Sóttvarnarstofnun Evrópu þrjú sameiginlega hraðunnin áhættumöt með Matvælaöryggisstofnun Evrópu: tvö um hvanneyraveiki faraldur í mörgum löndum og eitt um *salmonellu* agona sýkingu tengt þurrmjólkurblöndu fyrir ungbörn. Hvanneyrar faraldurinn var tengdur kaldreyktum fiskafurðum og tilbúnu kjötáleggi. Tímanleg samskipti við áhættustjórnendur eru tryggð með sameiginlegu yfirliti yfir tilkynningar hjá Sóttvarnarstofnun Evrópu og Matvælaöryggisstofnun Evrópu, sem gerðar eru aðgengilegar öllum viðeigandi tengiliðum.

Juckt's im Schritt?

Lass dich auf sexuell
übertragbare
Infektionen testen.

 [liebesleben.de](https://www.liebesleben.de)

Eine Aktion der Bundeszentrale für
gesundheitliche Aufklärung (BZgA) mit
Unterstützung des Fachverbandes
Aussenwerbung e. V., gefördert durch
die Bundesrepublik Deutschland.

 Bundeszentrale
für
gesundheitliche
Aufklärung

FACHVERBAND
AUSSENWERBUNG E.V.

Auglýsingaskilti í Leer, Þýskalandi: 'Klæði í klofi? Pantaðu tíma í kynsjúkdómaskoðun ". Þetta er þitt kynlíf. Stattu vörð um það.

LIEBES
LEBEN

Es ist deins.
Schütze es.

Stöðug aukning síðan 2010: sárasótt

HIV, kynsjúkdómar og gulusótt (HASH áætlunin).

Sóttvarnarstofnun Evrópu var beðin um af samhæfingarnefnd sinni um kynsjúkdóma að meta faraldsfræðilega þróun sárasóttar og leggja til valkosti um hvernig eigi að bregðast við ástandi evrópsku sárasóttarinnar. Skýrsla byggð á bókmenntagagnrýni og kerfisbundinni endurskoðun sem gefin var út árið 2019 gæti sýnt fram á að tilkynningarhlutfall í Evrópu hefur farið vaxandi frá árinu 2010 og aukist síðustu ár, aðallega meðal karla sem stunda kynlíf með körlum. Í skýrslunni var lagður til fjöldi af sannreyndum aðgerðum til að draga úr sárasóttarfaraldrinum.

Stofnunin birti staðlaða könnun fyrir innlendar áætlanir um algengi lifrabólgu C. Fjögurra ára verkefni sem mun hjálpa aðildarríkjum að gera innlendar tíðnikannanir er nú á fyrsta stigi. Þegar því er lokið mun það hjálpa löndum að meta raunverulega byrði sjúkdómsins á íbúa þeirra.

Sóttvarnarstofnun Evrópu vann náið með UNAIDS, (sameiginleg áætlun SP gegn alnæmi), að því að framleiða sett af evrópskum meginreglum fyrir fyrirbyggjandi meðferð gegn HIV (PrEP), sem einbeita sér að PrEP þjónustu og eftirliti með innlendum áætlunum. Markmiðið er að styðja aðildarríkin við framkvæmd og eftirlit með fyrirbyggjandi áhrif við HIV og veita stöðluð eftirlitstæki fyrir PrEP innan ESB/ EES.

Saman hófu eftirlitsmiðstöð Evrópu með lyfjum og lyfjafíkn og Sóttvarnarstofnun Evrópu gagnasöfnunarfasa með leiðbeiningum um hvernig aðilar sem sprautu sig með fíkniefnum geti varist smitsjúkdóma. Gagnaöflun verður lokið árið 2020. Uppfært leiðbeiningarskjal er áætlað árið 2021.

Láttu bólusetja þig!

Inflúensa og aðrar veirusýkingar í öndunarfærum (IRV áætlunin). Árstíðabundin inflúensa myndar talsvert álag á heilbrigðisþjónustu í Evrópu á hverjum vetri og leiðir til tugþúsunda dauðsfalla meðal aldraðra. Zoonotic inflúensa og aðrar öndunarfæraveirur ógna einnig lýðheilsu á nýjan og óvæntan hátt. Öflugt veiru- og faraldsfræðilegt eftirlit er nauðsynlegt til að leiðbeina bólusetningaráætlunum vegna árstíðabundinnar inflúensu.

Sem dæmi um zoonotic inflúensuveirur sem vekja áhyggjur eru meðal annars fuglaflensa A(H₅N₁) (síðan á tíunda áratug síðustu aldar), fuglaflensa H₅N₈, H₇N₉, H₇N₇ og H₁₀N₈ og svínaflensa A(H₁N₁). Dæmi um nýframkomna öndunarfæraveiru sem er ekki inflúensa, en sem þarf að hafa áhyggjur af, er Miðausturlanda öndunarfæraheilkenni kórónaveira (MERS-CoV).

Í mars skipulagði Sóttvarnarstofnun Evrópu þrjú námskeið um faraldursviðbúnað vegna inflúensu með öllum ESB/EES-löndunum til að yfirfara viðbúnaðarleiðbeiningar sínar og skiptast á reynslu af skipulagningu viðbúnaðar.

Sóttvarnarstofnun Evrópu og svæðisskrifstofa Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar í Evrópu héldu áfram sameiginlegu eftirliti með inflúensu: á inflúensutímabilinu er vikuleg fréttatilkynning um inflúensu fyrir Evrópu birt á www.flunewseurope.org. Önnur svið sameiginlegrar vinnu var meðal annars mat á sjúkdómsbyrði sjúkdóms fyrir inflúensu, alvarleikamat á heimsfaraldri inflúensu og framlag til alþjóðlegrar stofnvalsferlis fyrir bóluefni gegn inflúensu. Í desember gerði Sóttvarnarstofnun Evrópu og svæðisskrifstofa Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar fyrir Evrópu fyrsta svæðisbundna sameiginlega

Starfsfólk Sóttvarnarstofnunar Evrópu gætir varúðar á inflúensutímabilinu. Þeir eru að fá flensu sprautu (#FluShot) vegna þess að bólusetningar virka (#VaccinesWork). Það er óþarfi að taka það fram en: allir eru stolt af að vera bólusettt (#proudtobeavaxxer).

ástandsmatið á árstíðabundinni inflúensu fyrir öll 53 lönd á Evrópusvæðinu. Markmiðið var að leggja fram snemmbúið mat til að hjálpa til við að undirbúa heilbrigðiskerfi aðildarríkjanna fyrir komandi inflúensutímabil. ECDC hélt einnig áfram fjármögnun ytra I-MOVE kerfisins, sem útvegar áætlanir um árangur árstíðabundins inflúensubóluefnis og framleiðir dýrmæt gögn um samsetningu næsta árstíðabundna inflúensubóluefnis.

Sóttvarnarstofnun Evrópu fylgist með zoonotic inflúensuveirum og öðrum öndunarfæraveirum í gegnum rauntíma faraldurssnjallaðferð. Eins og árin áður birta Sóttvarnarstofnun Evrópu og Matvælaöryggisstofnun Evrópu ársfjórðungslegar matsskýrslur vegna fuglaflensu.

Sóttvarnarstofnun Evrópu hélt áfram að samræma evrópska inflúensueftirlitsnetið (EISN) og evrópska tilvísunarrannsóknarnetið fyrir inflúensu manna (ERLI-Net). Sóttvarnarstofnun Evrópu undirbjó árlegt ytra gæðamat fyrir prófanir á inflúensuveirum á rannsóknarstofu; því verður lokið árið 2020.

Árið 2019 stýrði stofnunin rafrænu námskeiði fyrir greiningu á inflúensu. Námskeiðin sýna hvernig á að nota og greina raðgreiningargögn.

Snemma í júní skipulagði Sóttvarnarstofnun Evrópu fund milli innlendra samskipta-áhersluþátta í Lúxemborg, með þáttöku Matvælaöryggisstofnunarinnar og svæðisskrifstofu Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar í Evrópu. Á fundinum gáfu aðildarríkin álit sitt á bólusetningargáttinni.

Berklar, hversu algengir eru þeir og hvernig er hægt að koma í veg fyrir þá

Berklar (TB áætlunin). Aðildarríki ESB/EES, aðildarríki sem eru á leið inn í ESB og lönd sem falla undir evrópsku nágrannastefnuna hafa mismunandi faraldsfræðileg snið með tilliti til berkla: fimm lönd í austur- og suðaustur Evrópu einkennast af miðlungs byrði af (ónæmum) berklum, en vestur-evrópsk lönd eru að mestu leyti með lægri byrði, með möguleika á að komast í átt að útrýmingu berkla. Í umhverfi með lægri byrði eru þeir sem eru í hættu á að fá berka oft á stöðum sem eru viðkvæmir og erfitt að ná til. Berklar hjá flóttafólki stuðla einnig að faraldsfræðinni. Í löndum með meðalbyrði eru berklar oftast en ekki til staðar hjá almenningi.

Þriggja ára verkefni um berklaskrá var lokið. Markmið verkefnisins var að meta fullkomleika tilkynninga berkla í sex aðildarríkjum (Króatíu, Danmörku, Finnlandi, Hollandi, Portúgal og Slóveníu). Verkefnið sýndi að fullkomnun í þessum löndum er breytileg, á bilinu 74% til 100%, sem gerir það að sameina gögn frá mismunandi aðilum (t.d. eftirlitskerfum, sjúkrahúsum, rannsóknarstofum og tryggingagagnagrunnum) að raunhæfri nálgun til að fá nákvæmari sýn á raunverulega byrði berkla í þessum löndum.

Á alþjóðadegi berkla (24. mars) kynntu Sóttvarnarstofnun Evrópu og Matvælaöryggisskrifstofa Alþjóðaheilbrigðismála stofnunarinnar sameiginlegu *ársskýrslu sína um berklaeftirlit og vöktun í Evrópu (gögn frá 2017)*. Skýrslan sýndi að fækkun tilkynninga um berkla heldur áfram en er áfram á því stigi sem er ekki nægjanlegt til að ná þeim markmiðum sem sett eru fram í sjálfbæru þróunarmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna.

Vinstri: Árangursríkt gegn mörgum smitsjúkdómum: opnaðu gluggann og loftaðu út!

Í kjölfar velheppnaðs þriggja ára verkefnis sem beindist að fimm háum forgangsríkjum vegna berkla í Evrópu var reynt að gefa öllum aðildarríkjunum svipaðan stuðning. Verkefnið mun samanstanda af sameiginlegum vinnustofum, þjálfunarstarfi, skiptinámum og ráðgjafarstuðningi við einstök lönd. Fyrsta verkefnið er þegar skipulagt: vinnustofa um skimun flóttafólks fyrir berklum fer fram í Aþenu, Grikklandi, í febrúar 2020, þar sem 11 lönd taka þátt (Austurríki, Belgía, Króatía, Kýpur, Þýskaland, Grikkland, Ítalía, Malta, Portúgal, Slóveníu og Spáni).

Sameiginlegur eftirlitsfundur með Alþjóðaheiðbrigðismálastofnuninni fór fram í Haag í maí. Meðal umræðuefna var bætt eftirlit með berklum, forvarnir og eftirlit. Þessum fundi var fylgt eftir með Wolfheze Workshop fundinum, skipulagður sameiginlega af Alþjóðaheilbrigðismálastofnunni, hollenska KNCV berklasjóðnum og Sóttvarnarstofnun Evrópu. Fundurinn lagði áherslu á „Að umbreyta skuldbindingum hátíðarfundar Sameinuðu þjóðanna um berka í aðgerðir.“

Heimsókn með Alþjóðaheilbrigðismálastofnuninni til Hollands fór fram í júní til að ráðleggja um umfang og forgangsröðun duldra berklasýkinga hjá flóttafólki. Á meðan heimsókninni stóð gátu sérfræðingarnir einnig veitt ráðgjöf um hvernig á að halda í þekkingu og sérþekkingu á berklum: hvernig geta heilbrigðisstarfsmenn viðhaldið færni sinni þegar þeir sjá aðeins mjög fá tilfelli í sínu landi?

presents:

The dangerous doctor who didn't want to go home

"I was contagious, but refused to go home."

This photo comic is part of a series that deals with low vaccination rates in healthcare workers.

As a healthcare worker you should keep in mind that about 50 per cent of seasonal flu deaths occur in people 65 years and older. Over half of all seasonal flu hospitalisations are in that age group.

As a healthcare worker, there's a lot you can do against the flu: Get vaccinated each year, wash your hands, and stay home when sick.

Hey Pete, what's the matter? You're looking really weary.

Yup. I definitely don't feel a hundred percent today. I might have the flu.

You know what, why don't you let me do a quick check-up?

Have you seen the waiting room? There must be 20 people out there waiting to see me.

I know, I know, but it will only take a second.

A few minutes later, both doctors are in an examination room...

Ahhhhh

Just what I thought: sore throat and a fever. As you know, these are the classic early flu symptoms.

I really think you should go home and rest.

Why don't we do a rapid test to find out for sure?

What are you saying? I've got work to do!

Fine. That'll take about 30 minutes, in the meantime I'll take care of Mrs. Miller...

Hold it right there, my friend! Mrs. Miller?! The old lady with the bad hip? She's in her late 70s! People 65 years or older are at increased risk for developing flu-related complications.

I am glad you agree. The fever must've temporarily clouded your mind. Now go home and get some rest. I'll take care of business.

Get vaccinated and protect yourself and the people around you.

As a healthcare worker, there's a lot you can do against the flu:

- Get vaccinated each year
- Wash your hands
- Stay home when sick

Get well soon!

Thanks. And about that test... I don't think I need it. I'll stay home, no matter what the results.

You sure know your public health guidelines! But I guess you are right: I should stay away from people - even if this turns out to be nothing but a cold.

Sóttvarnarstofnun Evrópu notaði Twitter reikninginn sinn @ECDC_Flu til að auglýsa myndbönd, upplýsingar og myndrit sem miða að heilbrigðisstarfsmönnum. Upprunaskrár fyrir myndasögurnar eru á formi sem hægt er að sérsníða og hægt er að hlada þeim niður af vefsíðu Sóttvarnarstofnunar Evrópu.

Bóluefni virka

Sjúkdómar sem hægt er að koma í veg fyrir með bóluefnum (VPD áætlunin). Framkvæmd árangursríkra innlendra bólusetningaráætlana víðsvegar um Evrópu er árangurssaga lýðheilsu. Til að vernda heilsu evrópskra borgara þarf að halda áfram og lengja bólusetningaráætlanir. Sóttvarnarstofnun Evrópu styður framkvæmdastjórnina og aðildarríkin við að takast á við áskoranir sem ná til alls ESB hvað varðar sjúkdóma sem hægt er að koma í veg fyrir með bóluefni og bólusetningu.

Sóttvarnarstofnun Evrópu stofnaði samstarfsnet í aðildarríkjunum, til að styðja við innlenda tæknilega ráðgjafarhópa um bólusetningu (NITAG). NITAG eru sjálfstæðar nefndir sem leggja mat á vísindalegar sannanir um bóluefni og bólusetningu og veita ráðleggingar til innlendra bólusetningarnefnda. Markmiðið er að efla og bæta skilvirkni og mat vísindalegra sannana um alla Evrópu. Netið, stofnað árið 2018, hélt sinn fyrsta fund árið 2019 til að samþykkja starfsskilmála sína; einnig var haldin röð vefnámskeiða. Starfshópur hefur þegar skoðað vísindalegar sannanir sem liggja að baki bóluefnum og bólusetningarstefnum, í upphafi einblínt á bóluefni gegn influensu í tengslum við börn og eldra fólk.

Stofnunin byrjaði að safna gögnum til að styðja við leiðbeiningar um kjarnaáætlun ESB fyrir bólusetningu, með hliðsjón af tillögum Alþjóðaheilbrigðismálas tofnunarinnar um venjubundna bólusetningu. Eitt markmið er að bæta samhæfni innlendra tímaáætlana og stuðla að jafnræði í heilsuvernd fyrir alla borgara. Tillaga verður frágengin árið 2020.

Betaútgáfa nýrrar evrópskrar upplýsingagáttar Sóttvarnarstofnunar Evrópu var afhent

aðildarríkjunum til samráðs og prófana í desember. Opinber opinber kynning er áætluð í apríl 2020. Bóluefnisgáttin veitir hlutlægar, gagnsæjar og uppfærðar upplýsingar um bóluefni, ávinningur við bólusetningu, öryggi bólusetninga og lyfjagátarferlinu.

Sóttvarnarstofnun Evrópu hóf einnig verkefni um að bæta söfnun og stjórnun gagna um evrópska bólusetningarumfjöllun.

Að auki hjálpaði Sóttvarnarstofnun Evrópu landlæknisembættinu við skipulagningu alþjóðlega bólusetningafundarins sem haldinn var 12. september 2019 í Brussel á vegum forseta framkvæmdastjórnar ESB, Jean-Claude Juncker, og framkvæmdastjóra Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar, Tedros Adhanom Ghebreyesus. Sóttvarnarstofnun Evrópu var hluti af dagskrárnefnd leiðtogafundarins og Andrea Ammon framkvæmdastjóri Sóttvarnarstofnunar Evrópu tók þátt í pallborðsumræðum um efablendni við bóluefnum.

Sóttvarnarstofnun Evrópu hélt áfram samstarfi sínu við sameiginlegu aðgerðina varðandi bólusetningu, styrkt af CHAFEA (Neytenda-, heilbrigðis-, landbúnaðar- og matvælastofnun) og 17 aðildarríkjum ESB. Meginmarkmið sameiginlegu aðgerðarinnar er að auka umfjöllun um bólusetningu innan ESB með því að koma á fót leiðum til samstarfs um allt ESB.

Með meira en 34.000 notendur árið 2019 (26.500 árið 2018) og yfir 180.000 blaðsíður (160.000 árið 2018) var bóluefnisáætlun ESB einn vinsælast greinin á vefgátt Sóttvarnarstofnunar Evrópu árið 2019.

Eftirlit með sjúkdómum eru alþjóðleg viðskipti: gestir frá Sóttvarnarstofnun Afríku ræða málefni lýðheilsu í neyðarstöð Sóttvarnarstofnun Evrópu.

Fleiri gögn, enn hraðar og fyrir fleiri sjúkdóma

Eftirlit með sjúkdómum

Í fyrsta skipti frá því að Sóttvarnarstofnun Evrópu var til tókst henni að birta 75% af eftirlitsgögnum sem safnað var um ESB-sjúkdóma og sýkla innan þriggja mánaða frá lokun gagnasöfnunar. Gögn eru gefin út og sýnd á vef *eftirlitsatlas smitsjúkdóma*. Þetta tryggir að eftirlitsgögn Sóttvarnarstofnun Evrópu verða mun tiltæk hraðar þannig að sérfræðingar og ákvarðanatakendur á vettvangi ESB og í aðildarríkjunum geti notað þau fyrr. Fyrir tilviljun þá uppfyllir einnig birting 75% allra gagna innan þriggja mánaða einn af innri árangursvísium Sóttvarnarstofnunar Evrópu.

Eftirlitsatlasinn tekur til 58 sjúkdóma og heilsufarsleg málefni sem og vísbendingar um gæði gagna. Árið 2019 fóru yfir 25.000 notendur inn á síðuna og það voru næstum 90.000 síðuflettingar. Það fer eftir sjúkdómi í hvaða sniði gagnasett eru til, viku, mánuð eða ár.

Upplýsingar um faraldur

Árið 2019 greindi Sóttvarnarstofnun Evrópu 306 atburði (2018: 377) sem uppfylltu skilyrði lýðheilsuógnunar eins og þau eru skilgreind í viðmiðum ESB fyrir viðvörun og viðbragðskerfi. Fimmtíu og átta af þeim ögum sem greindust

leiddu til eftirlits með nýrri ógn (2018: 71). Af öllum atburðum áttu 192 (62%) uppruna sinn innan ESB (2018: 62%). Áttatíu og ein skilaboð í snemmvíðvörunar- og viðbragðskerfið (EWRS) og 153 athugasemdir voru settar inn (2018: 104 skilaboð í snemmvíðvörunar- og viðbragðskerfið (EWRS) 139 athugasemdir). Sjö skilaboð í snemmvíðvörunar- og viðbragðskerfinu voru flokkuð sem „viðvörunartilkygningar“ og 74 sem „aðrar upplýsingar“; 11 leiddi til þess að hefja nýtt hættumat í hætturakningatól (e. Threat Tracking Tool - TTT).

Viðbúnaður

Uppbygging getu og áframhaldandi viðbúnaður og viðbragðsáætlun, þar á meðal að bera kennsl á núverandi vantánir í viðbúnaðargetu, eru mikilvægir þættir í viðbrögðum Evrópu við meiriháttar faröldrum og öðrum alvarlegum heilsuógnnum milli landa. Nýlegar alþjóðlegar ógnir sýndu mikilvægi áreiðanlegra vísindalegra gagna fyrir öllum þáttum viðbúnaðar.

Á sviði samfélagsviðbúnaðar lauk Sóttvarnarstofnun Evrópu þriggja ára verkefni sem miðaði að því að kanna hvernig samfélög, til dæmis sveitarfélög eða borgarasamtök, eiga samskipti við stofnanir sem sjá um viðbúnað og viðbrögð í neyðarástandi í lýðheilsu.

ECDC veitti einnig framkvæmdastjórn Evrópusambandsins tæknilega aðstoð við fjölda verkefna sem tengjast innleiðingu á 4. grein ákvörðunar nr. 1082/2013/ESB um alvarlegar heilsuógnir milli landa. Sóttvarnarstofnun Evrópu var hluti af verkefnahópi sem endurskoðaði þriggja

*Efst: Kynning á HEPSA, sjálfsmatstæki fyrir neyðarviðbúnað
Næðst: Í október stóð Söttvarnastofnun Evrópu fyrir 34.
ráðgjafarnefndafundi ESB*

ára könnunina um þjóðarviðbúnað. Í mars tóku öll lönd þátt í námskeiðum um viðbúnað vegna inflúensufaraldurs til að ræða uppfærslur í innlendum viðbúnaðaráætlunum fyrir heimsfaraldur.

Í október skipulagði Sóttvarnarstofnun Evrópu eftirlíkingaræfingu í Grikklandi. Atburðarásin var byggð á vísitandi losun sýkla. Tuttugu og sjö lönd tóku þátt í að leggja mat á þeirra eigin lífáhættuvitund og meta viðbúnað sinn fyrir líffræðilegt öryggi og atburði vegna hryðjuverka með líftækniþvopnum.

Stofnunin lauk ritrýni um hvernig sérfræðigögn eru notuð við ákvarðanatöku meðan á viðbrögðum við neyðartilvikum stendur. Niðurstöður voru ræddar á fundi sérfræðinga og gengið hefur verið frá áætlunum um viðbótar vettvangsvinnu árið 2020.

Í maí hélt Sóttvarnarstofnun ársfund með áhersluatriðunum; viðbúnaðar og viðbrögð. Í september fór fram námskeið í Slóveníu um áhættusamskipti og hættusamhæfingu. Í desember var skipulagður fundur með sérfræðingum um vísbendingar um viðbúnað lýðheilsu.

Viðbrögð

Hraðunnið áhættumöt styðja aðildarríkin og framkvæmdastjórn ESB í viðbúnaðarviðleitni sinni með því að leggja fram yfirlit yfir ógnina, og bjóða upp á mat á áhættunni sem stafar af ógninni og draga saman viðeigandi upplýsingar um fyrirliggjandi viðbrögð og mótvægisáðgerðir.

Árið 2019 framleiddi miðstöðin 24 hraðunnið áhættumöt, þar af voru þrjú hraðunnið áhættumöt sem framleidd voru af Matvælaöryggisstofnun Evrópu. Hótanir voru meðal annars þarmagerlar, ónæmir fyrir karbapenem, ebóla í Lýðveldinu Kongó, beinbrunasótt, hvanneyrarveiki og Zika veira.

Sóttvarnarstofnun Evrópu birti einnig 10 faraldsfræðilegar uppfærslur sem veittu uppfærðar upplýsingar um faraldur í þróun eða lýðheilsuögn. Faraldsfræðilegar uppfærslur innihalda venjulega málsnúmer, tímabundna og landfræðilega dreifingu, aldurs- og kynjadreifingu, upplýsingar um greinda

eða mögulega áhættuþætti og áhættumat. Árið 2019 fjölluðu faraldsfræðilegar uppfærslur um ebólufaraldurinn í Lýðveldinu Kongó, zika veirusjúkdóminn og Vestur-Nílar veiruna.

Sóttvarnarstofnun Evrópu lauk við aðferðafræði sína (þ.m.t. sett af endurhönnuðum sniðmátum) til að fá hraðunnið áhættumat. Nýja aðferðafræðin einfaldar ferlið, auðveldar auðkenningu utanaðkomandi sérfræðinga og tryggir þátttöku aðildarríkjanna. Aðildarríki geta nú lagt sitt af mörkum fyrir hraðunnið áhættumöt á frumstigi í gegnum vísindaráðgjafarstofnu og stjórnunarkerfi stofnunarinnar (SARMS).

Vísindaleg ráðgjöf

Framleiðsla óháðra, sannreyndra vísindalegra ráðgjafar sem eru aðferðafræðilega traust, gagnleg og tímabær er eitt af helstu verkefnum Sóttvarnarstofnunar Evrópu.

Árið 2019 hélt Sóttvarnarstofnun Evrópu áfram að vinna að innleiðingu vísindastefnu sinnar. Sóttvarnarstofnun Evrópu birti 219 vísindaafurðir, þar á meðal 58 tækniskýrslur/leiðbeiningarskjöl (gefin út undir eigin formerkjum) og 89 ritrýndar greinar (í vísindaritum).

Sem opinber stofnun veitir Sóttvarnarstofnun Evróðu fullvissu um að flestar vísindalegar afurðir hennar séu aðgengilegar, bæði á vefsíðu sinni og á vefsíðum vísindatímarita. Árið 2019 voru 82% af ritum Sóttvarnarstofnunar Evrópu í ritrýndum tímaritum í opnum aðgangi.

Uppfærð útgáfa af IRIS 2.0 tóli Sóttvarnarstofnunar Evrópu til forgangsröðunar vísindalegrar framleiðslu var, með góðum árangri, beitt til að meta stefnu Sóttvarnarstofnunar Evrópu 2021–2027. IRIS ráðleggur um stefnumörkun í starfsemi stofnunarinnar og leggur til áðgerðir sem gætu verið uppfærðar eða minnkaðar.

Sóttvarnarstofnun Evrópu birtir einnig aðferðafræðilegar leiðbeiningar um stjórnun á misleitni þegar sameinuð eru gögn úr mismunandi eftirlitskerfum.

Örverufræði

Árið 2019 gerði Sóttvarnarstofnun Evrópu mat á rannsóknargetu örverufræðistofa á landsvísi og eftirliti fyrir smitsjúkdóma innan ESB, byggt á nýjstu fyrirliggjandi gögnum (2018). Vöktunarkerfi rannsóknarstofu ESB, kallað í stuttu máli EULabCap, er byggt á settum 60 samþykktum vísium. Öll lönd ESB/EES tóku þátt. EULabCap vísitalan, sem sýnir getu rannsóknarstofa í lýðheilsu örverufræðum í aðildarríkjunum, heldur áfram að betrubætast. Meðaleinkunn ESB náði 7,8/10 árið 2018 (gott til ágætt) og sýndi smám saman minnkun um þriðjung af einkunni milli landa miðað við 2013. Öll 30 löndin náðu miðlungs eða hárrí afkastagetu árið 2018 og fleiri en tvö þriðju landanna hafa rannsóknarstofuhæfileika sem nægja til öflugs lýðheilsuviðbúnaðar. Á heildina litið hefur rannsóknargeta ESB aukist um 15% að meðaltali undanfarin fimm ár. Óákveðinn árangur greindist vegna eftirlits með sýklalyfjaónæmi í inflúensuveirum og matarsýktum sýklum.

Sóttvarnarstofnun Evrópu gerði könnun meðal aðalatriða í örverufræði og eftirliti á sjálfvirkum rannsóknarstofugögnum sem skila skýrslu til innlendra eftirlitsgagnagrunna. Þrettán aðildarríki nota nú þegar að hluta eða öllu leyti sjálfvirkt kerfi til að tilkynna um sjúkdóma. Þessar niðurstöður munu þjóna sem upphafspunktur fyrir þróun á stafrænu eftirlitskerfi ESB vegna smitsjúkdóma.

Sóttvarnarstofnun Evrópu studdi framkvæmdastjórn Evrópusambandsins við framkvæmd evrópsku reglugerðarinnar um in vitro greiningarbúnað og aðstoðaði framkvæmdastofnun neytenda, heilbrigðis, landbúnaðar og matvæla við undirbúning símtala til að styrkja getu tilvísunarstofa ESB varðandi sýklalyfjaónæmi.

Hæfileiki og geta rannsóknarstofu innan ESB sýnir talsverðan mun. Ytri gæðamat Sóttvarnarstofnunar Evrópu veitir hnitmiðaða endurgjöf og hjálpar til við að bæta árangur og gæði rannsóknarstofunnar

Sóttvarnarstofnun Evrópu og Lýðheilsusamfélag Evrópu

Lýðheilsupjálfun

Rannsóknarnám Sóttvarnarstofnunar Evrópu

undirbýr sóttvarnarlækna (EPIET) og örverufræðinga (EUPHEM) til að grípa inn í faraldur milli landa og aðrar ógnir við lýðheilsu. Árið 2019 útskrifuðust 37 félagar frá rannsóknarstöðu Sóttvarnarstofnunar Evrópu og EPIET tengdum prógröfum (árgangur 2017). Í lok árs voru 78 félagar skráðir (41 frá árgangi 2018 og 37 frá árgangi 2019). Prógramið, sem fer fram á lýðheilsustöðvum og rannsóknarstofum í löndum ESB/EES, er með inngangsnámskeið, þjálfunareiningar og vettvangsrannsóknir innan og utan ESB/EES. Vísindalegir samræmingarstjórar og umsjónarmenn fara í vettvangsheimsókn til að tryggja nægilega getu þjálfunarsvæðanna.

Ytra mat Sóttvarnarstofnunar Evrópu á prógráminu lauk árið 2019 og komst að þeirri niðurstöðu að markmið prógramsins skipti máli fyrir hagsmunaaðila hennar á landsvísu og ESB. Framlag þess fyrir tengslanet aðila í heilbrigðisþjónustu sem geta á áhrifaríkan hátt brugðist við ógnum sem fara milli landa á samræmdan hátt var talið sérstaklega dýrmætt. Í matinu kom einnig í ljós að áætlunin stuðlaði verulega að vaxandi lýðheilsugetu í aðildarríkjunum. Aðildarríkjabrautin, sem er að hluta til niðurgreitt af aðildarríkjunum, var talin mikilvæg viðbót við aðalbraut ESB og góð leið til að draga úr misrétti í getu milli aðildarríkja.

Vinstri: Þátttakendur styrktaráætlunar Sóttvarnarstofnunar Evrópu safnast saman fyrir hópmynd

Alþjóðleg samskipti og stuðningur landa.

Sóttvarnarstofnun Evrópu viðheldur víðfeðmu faglegu tengslaneti.

Árið 2019 hélt Sóttvarnarstofnun Evrópu fyrsta fundinn með áhersluatriðum sínum fyrir Alþjóðlegu sóttvarnarstofnanirnar (CDC) í Afríku, Kanada, Kína, Karíbahafið, Ísrael, Taíland og Bandaríkin. Fundarmenn stofnuðu tengslanet alþjóðlegra sóttvarnarstofnanna og voru sammála um ársfundi og ársfjórðungslega myndfundi.

Sóttvarnarstofnun Evrópu lauk tveggja ára verkefni (2017–2019) sem miðaði að því að undirbúa innlend yfirvöld í löndum Vestur-Balkanskaga og Tyrklandi fyrir þátttöku þeirra í kerfum og netum Sóttvarnarstofnunar Evrópu. ECDC-IPA5 verkefnið, sem hrint var í framkvæmd með fjárhagsaðstoð frá framkvæmdastjórn umhverfismála og stækkunar undir með hjálp þeirra landa sem bíða inngöngu, stuðlaði að því að efla innlenda getu í eftirliti, lýðheilsu örverufræði og viðbúnaði.

Í febrúar héldu Sóttvarnarstofnun Evrópu og Matvælaöryggisstofnun Evrópu svæðisbundna vinnustofu í Belgrad, Serbíu, um nálgunina „Ein Heilsa“ gegn sýklalyfjaóðnæmi. Yfir fjórutíu sérfræðingar úr heilbrigðisgeira bæði manna og dýra tóku þátt.

Miðlun á upplýsingum um lýðheilsu

Mikið af samskiptastarfsemi okkar beinist að evrópsku lýðheilsusamfélagi, aðallega lýðheilsusérfræðingum, vísindamönnum og blaðamönnum.

Sóttvarnarstofnun Evrópu gaf út 219 vísindarit árið 2019, þar á meðal hraðunnin áhættumöt og reglulegar eftirlitsskýrslur. Fréttabréf útgáfunnar var með 4 217 áskrifendur árið 2019, 488 fleiri en í fyrra. Sóttvarnarstofnun Evrópu er í auknum mæli að birta gögn, línurit, kort og upplýsingarit sem hægt er að hlaða niður, höfundarréttarlaus gögn sem gera samstarfsaðilum og hagsmunaaðilum

kleift að endurnýta efni Sóttvarnarstofnunar Evrópu. Fjöldi fylgjenda á Twitter fyrirtækjareikningi Sóttvarnarstofnunar Evrópu (@ECDC_EU) jókst um 4 738 fylgjendur, 19% prósent aukning. Sóttvarnarstofnun Evrópu er nú með næstum 30.000 fylgjendur á Twitter. Allir samfélagsmiðlareikningar Sóttvarnarstofnunar Evrópu eru staðfestir sem áreiðanleg heimild, sem styrkir trúverðugleika þeirra.

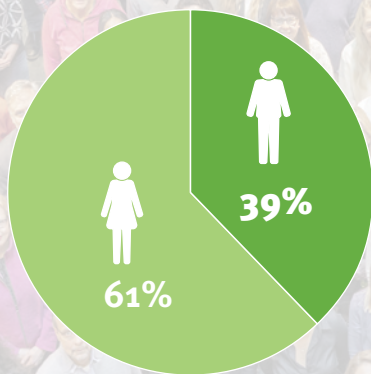
Fjölmíðlagreining fyrir árið 2019 sýnir að 7 973 (10 047 árið 2018) fjölmíðlaúrklippur sem nefna Sóttvarnarstofnun Evrópu voru birtar innan ESB (bæði prentað og á netinu, að frátöldum samfélagsmiðlum), minnkun um 20%. Vinsælasta umræðuefnið sem nefnt var í fréttunum var bóluefni og bólusetning, mislingar, sýklalyfjaðnæmi og sýklalyfjanotkun, árstíðabundin influensa og fuglaflensa, berklar, kynsjúkdómar, HIV og lífrarbólga.

Neðst: Þverfaglegur fundur vegna nýju bólusetningargáttarinnar

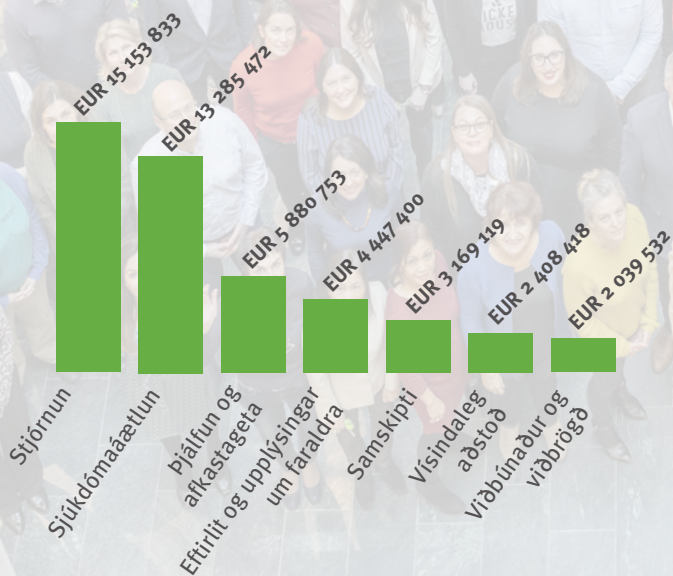

Sóttvarnarstofnun Evrópu í tölum

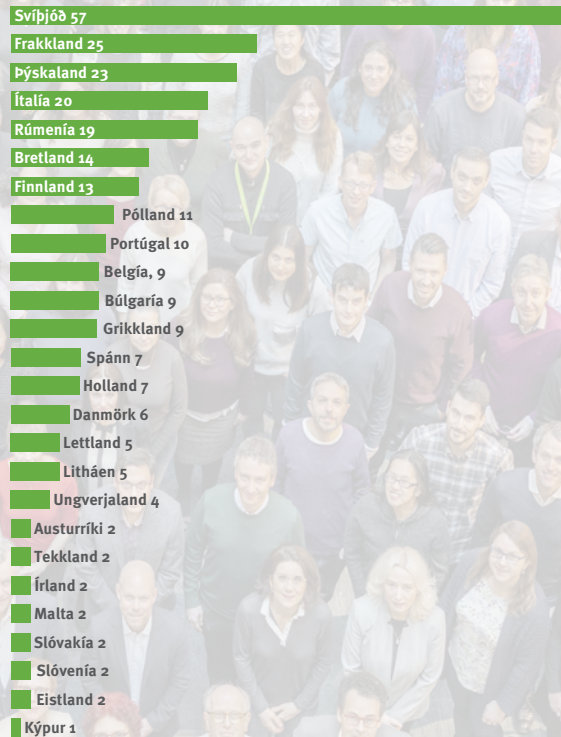
Kynjahlutfall hjá Sóttvarnarstofnun Evrópu

Fjárhagsáætlun 2019

Starfsfólk Sóttvarnarstofnunar Evrópu eftir heimalandi

Þann 31. desember 2019 voru 268 fastir starfsmenn hjá Sóttvarnarstofnun Evrópu.

Sóttvarnarstofnun Evrópu (ECDC)

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Svíþjóð

Sími +46 (0)8 58 60 10 00
Fax +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Stofnun Evrópusambandsins
www.europa.eu

Gerast áskrifandi að útgáfum okkar
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Hafið samband
publications@ecdc.europa.eu

🐦 Fylgdu okkur á Twitter
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

📘 Lækaðu við Facebook síðu okkar
www.facebook.com/ECDC.EU

Publications Office